

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Посланичка група
"Доста је било"
датум: 15.11.2017. г.
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Београд, 15. 11. 2017.

Срп. јед.	Срп.	Привог.	Бродослн.
01	02-3518/		

17

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 68, члана 150. став 1. и члана 192. став 2. Пословника Народне скупштине, подносим Предлог одлуке о образовању Анкетног одбора ради утврђивања разлога огромних губитака које остварује ЈП Електропривреда Србије Београд, као и укупног износа државне помоћи која је додељена ЈП Електропривреда Србије Београд са предлогом да се одлука о образовању Анкетног одбора донесе у редовном поступку.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК
САША РАДУЛОВИЋ

.....

ПРЕДЛОГ

На основу члана 8. став 1. Закона о народној скупштини („Службени гласник РС“ број 9/10) и члана 68. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“ број 20/12 – пречишћени текст)

Народна скупштина Републике Србије, на..... седници ..... заседања у 2017. години, одржаној..... 2017. године, донела је

ОДЛУКУ

о образовању Анкетног одбора ради утврђивања разлога огромних губитака које остварује ЈП Електропривреда Србије, као и укупног износа државне помоћи која је додељена ЈП Електропривреда Србије

1. образује се Анкетни одбор ради утврђивања разлога огромних губитака које остварује ЈП Електропривреда Србије Београд, као и укупног износа државне помоћи која је додељена ЈП Електропривреда Србије Београд,
2. Анкетни одбор чини по један народни посланик из сваке посланичке групе у Народној скупштини, на предлог посланичке групе.
Посланичка група одређује народног посланика за члана Анкетног одбора у року од седам дана од дана ступања на снагу ове одлуке.
Анкетни одбор је конституисан и сматраће се да ради у пуном саставу око више од половине свих посланичких група у Народној скупштини има свог представника у Анкетном одбору.
3. Прву седницу Анкетног одбора сазива председник Народне скупштине.
До избора председника Анкетног одбора првој седници председава најстарији присутни члан Анкетног одбора.
Анкетни одбор на првој седници бира, из реда својих чланова, председника и заменика председника Анкетног одбора.
4. Задатак Анкетног одбора је да утврди разлоге огромних губитака које остварује ЈП Електропривреда Србије и сва од њега зависна и са њим повезана правна лица, као и укупан износ додељене државне помоћи, одговори на следећа питања и уради следеће анализе:
  - укупан износ пословног губитка и структуру губитка, утврђеног за сваку календарску годину понаособ, ЈП Електропривреде Србије и свих његових зависних и са њим повезаних правних лица од 2014. до данас
  - анализа правних и физичких лица која не плаћају струју
  - анализа свих судских спорова и и управних поступака
  - укупан износ и списак свих уговора о донацијама и спонзорству ЈП Електропривреде Србије и свих његових зависних и са њим повезаних правних лица
  - анализа свих трошкова маркетинга и репрезентације ЈП Електропривреде Србије и свих свих његових зависних и са њим повезаних правних лица

- структуру и основаност расхода утврђених за сваку календарску годину понаособ, ЈП Електропривреде Србије и свих његових зависних и са њим повезаних правних лица од 2014. до данас
  - тачан износ државне помоћи, свих облика директних и индиректних субвенција, коју је ЈП Електропривреда Србије и сва његова зависна и са њим повезана правна лица, примила од 2014. до данас, за сваку календарску годину понаособ
  - да ли је приликом доделе субвенција ЈП Електропривреда Србије Београд, поштован Закон о контроли државне помоћи, односно да ли решења коју су издата од стране Комисије за контролу државне помоћи испуњавају све формалне и материјалне услове да би се по њима могло поступати
  - да ли је Влада РС на најбољи начин штитила интересе Републике Србије приликом доделе државне помоћи ЈП Електропривреда Србије Београд
5. Анкетни одбор има право да тражи од државних органа и организација, као и менаџмента и запослених у ЈП Електропривреда Србије Београд податке, решења и остала документа, као и да узима изјаве од појединаца која су му потребна за извршење задатака.
6. Анкетни одбор је дужан да задатак изврши у року од 120 дана од дана конституисања Анкетног одбора.
Анетни одбор је дужан да поднесе Народној скупштини извештај са предлогом мера у року из става 1. ове тачке
Анкетни одбор престаје са радом даном одлучивања о његовом извештају на седници Народне скупштине.
7. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

РС Број-----

У Београду, 15.11.2017. године

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРЕДСЕДНИК,
Маја Гојковић, с.р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I Правни основ за доношење одлуке

Правни основ за доношење ове одлуке је члан 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије којим је прописано да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије, члан 8. став 1. Закона о Народној скупштини којим је прописано да Нарона скупштина између осталог доноси и одлуку и члан 68. Пословника Народне скупштине, којим је прописано да Народна скупштина образује анкетни одбор ради сагледавања стања у одређеној области и утврђивања чињеница о појединим појавама или догађајима и да се одлуком о образовању анкетног одбора утврђује састав и задатак одбора, као и рок за његово извршење са обавезом да се Народној скупштини поднесе извештај са предлогом мера.

II Разлози за доношење одлуке

Овом одлуком предлаже се образовање Анкетног одбора ради утврђивања разлога огромних губитака које остварује Електропривреда Србије Београд, структуру и основаност расхода утврђених за сваку календарску годину понаособ, као и утврђивања укупног износа државне помоћи која је додељена ЈП Електропривреда Србије, као и да ли је приликом доделе субвенција поштован Закон о контроли државне помоћи, односно да ли решења коју су издата од стране Комисије за контролу државне помоћи испуњавају све формалне и материјалне услове да би се по њима могло поступати, те утврђивања да ли је Влада РС на најбољи начин штитила интересе Републике Србије приликом доделе државне помоћи ЈП Електропривреда Србије Београд.

Грађани Србије имају право да знају стварно стање ствари у јавним предузећима од виталног значаја, какво је ЈП Електропривреда Србије Београд, као и узроке таквог стања.

Пошто Влада Србије одбија да изврши департизацију јавних предузећа, међу којима је и ЕПС, менаџмент се бира по партијској линији, а не по стручности и искуству. Због неадекватног управљања предузећем и низа незаконитих радњи, ово предузеће, иако је монополиста, константно производи губитке, чији је укупан износ јавности непознат, а који се покривају новцем свих грађана Србије, преко субвенција које Влада сваке године нетранспарентно додељује овом јавном предузећу.

Јавности је познато да је још 2014 године губитак ЈП Електропривреда Србије због неплаћене струје износио скоро 300 милиона евра, па је потребно испитати разлоге лоше наплате струје, те да ли је у питању неефикасност запослених или су постојали привилеговани дужници, од којих није ни покушана наплата, као и шта је по питању побољшања ефикасности наплате учињено у 2015. и 2016. години.

Осим директних државних субвенција за покривање губитака, Влада Србије је трошак неефикасног пословања ЈП Електропривреда Србије настојала да компензује и тако што је у августу месецу 2015. године повећала цену струје за 4,5% и увела акцизу на

струју од 7,5%, тако да грађани и привреда од августа 2015. године плаћају 12% већу цену струје. На тај начин одлукама Владе грађани сnose терет лоше пословне политике јавних предузећа.

Поред тога што је неефикасно наплаћивало струју и на тај начин правило губитке, ЈП Електропривреда Србије, је константно правило и неоправдане трошкове, чију је висину потребно утврдити како би се створила комплетна слика о разлозима огромних губитака. Ту су огромни расходи за плате директора, службена путовања, трошкови репрезентације, намештени тендери...

Тако је на пример 2014. године тадашњи директор Александар Обрадовић изнео податак да је партијско руководство јавног предузећа Електропривреда Србије, састављено од чак 650 директора.

Александра Обрадовића је, полиција проверавала још у децембру 2014. године због сумњи да је било неправилности у вези са тендерима за набавку електричних бројила и угља из Румуније, а који су вредни око 57 милиона евра. Обрадовићу се до сада у јавности на терет стављао читав низ егзотичних потеза, попут одлука набавке компјутерског система за 15 милиона евра, трошка од 43 милиона евра за саветнике у 2015. и 42 милиона динара за нови лого и промоцију

Драстичан пример непотребног трошења новца је и ангажовање разних ПР агенција за наводну "промоцију процеса реорганизације и праћење активности ЈП ЕПС".

Неприхватљиво је да јавно предузеће, које производи губитке а притом је монополиста, расписује тендер за ангажовање маркетиншке агенције, а у истом предузећу већ постоје бројне службе за маркетинг.

Извештај Савета за борбу против корупције о утицају јавног сектора на медије преко маркетинга показао је да се тендери попут овог ЕПС-овог злоупотребљавају, лажирају и намештају пре свега у циљу извлачења новца из јавних предузећа у партијске касе.

Зашто је монополисти ЕПС-у, који је у 2014. години имао пословни губитак од 114 милиона евра, био потребан "медијски" и "маркетиншки" трошак од 613 милиона динара, како је показао извештај Савета за борбу против корупције?

У јавности је познато више случајева спорних тендера. Савет за борбу против корупције позвао је 2015. надлежне да испитају чињеницу да је Електропривреда Србије (ЕПС) онемогућила домаћа предузећа да буду понуђачи на тендеру за набавку „паметних бројила“ и на тај начин омогућила страним понуђачима да победе. Савет за борбу против корупције је у свом извештају закључио да је ЕПС квалификаторним критеријумима онемогућио домаћа предузећа да буду понуђачи, самостално или у конзорцијуму, што је противно интересима друштва и принципима ЕБРД банке. Дакле, не само да се не фаворизује домаћа привреда него се онемогућава њено учествовање на тендеру. ЕПС је тада дефинишући критеријуме за тендер вредан 60 милиона евра, омогућио страним понуђачима да победе на тендеру, елиминишући домаће произвођаче, а затим и да у будућности одраде замену три милиона бројила за 700 милиона евра.

Потребно је испитати законитост свих тендера које је спровело ЈП Електропривреда Србије у периоду од 2014. до 2017. године, јер је јавности познато више примера додељивања вишемилионских послова под сумњивим околностима, новооснованим фирмама без икаквог искуства. На пример, за посао испумпавања воде из „Тамнаве“ вредном 15 милиона евра победио је конзорцијум „Енерготехника – Јужна Бачка“, који предводи фирма из Новог Сада која нема никаквог искуства у пословима дренаже и испумпавања великих вода, или послови склапани са фирмом “Ултра коп”, где је новац јавних предузећа уплаћиван фиктивним предузећима вођа навијачких група.

Након Александра Обрадовића на чело ЈП Електропривреда Србије постављен је Милорад Грчић, јавности познат као власник печењаре. Потребно је детаљно испитати колико је новца потрошено за ангажовање Милорада Грчића, као и свих осталих директора и њихових саветника и заменика, као и колико је новца потрошено за службена путовања, дневнице и све друге расходе, који су сви заједно довели до енормних губитака овог предузећа.

Откриће једног дневног листа је да су директори ЕПС-а за сваки свој одлазак на посао наплаћивали дневнице за службени пут и тако своје високе плате незаконито увећавали за још 40.000 или 60.000 динара.

Политички инсталирани кадрови ЕПС-а пронашли су перфидан начин како да себи повећају плате. Сваки свој долазак на посао наплаћивали су као службени пут, па су чак и наплаћивали трошак за бензин иако су им сви ти трошкови покривени. Према писању “Блица”, то бахаћење је у једном дану коштало јавно предузеће чак 750.000 динара. Трошкови ЕПС Дистрибуције у октобру 2015. године су, рецимо, премашили планирани буџет за целу 2016. годину. Превара је откривена када су, у жељи да наставе са крађом и прикрију је, директори затражили од обичних радника да се одрекну својих дневница за права службена путовања.

Према подацима Управе за јавни дуг, за 12 кредита активних у периоду од 2008. до краја јуна 2016. године, предузеће је по основу неискоришћених кредита и нереализованих пројеката платило нешто више од 11,3 милиона евра. Потребно је утврдити тачан износ расхода по овом основу, као и разлоге неискоришћавања кредита, и одговорност за то.

У извештају који је Фискални савет објавио у јуну 2016. године наводи се да је недовољно урађено на решавању проблема ЕПС-а, а да задуженост наставља да се увећава, што може да угрози одрживост финансија целе земље.

Фискални савет упозорио је у свом извештају да се ЕПС задужује због инвестиција, али да насупрот томе „предузеће систематски не инвестира довољно“. Дакле новац се ненаменски троши и потребно је да парламентарни анкетни одбор утврди на које све начине и по којим основима се новац овог јавног предузећа извлачи.

Дуг ЕПС-а је током 2015. године порастао за преко 250 милиона евра, и на крају те године износио је око 1,15 милијарди евра, док је коначан реалан дуг за 2016. непознат.

Конечан износ дуга, непознат је јер Влада РС константно субвенционише ЈП Електропривреда Србије и покушава да на тај начин, из маркетиншких разлога, створи утисак у јавности да ово предузеће остварује добит, а не губитке.

Након утврђивања укупног износа губитака и разлога из којих су произишли, потребно је утврдити укупан износ државне помоћи додељене овом предузећу. Државна помоћ ЈП Електропривреда Србије додељивана је нетранспарентно, па је дискутабилно да ли су приликом додељивања поштовани сви позитивноправни прописи.

Такође, треба утврдити да ли је Влада РС на најбољи начин штитила интересе Републике Србије приликом доделе државне помоћи ЈП Електропривреда Србије Београд.

Политика гурања проблема под тепих и толерисања стварања енормних дугова лошим управљањем јавним предузећима, које кроз државну помоћ која се исплаћује овим предузећима покривају грађани, на дужи рок може оставити несавремене последице и по финансијски систем, али и по ефикасност читавог енергетског система.

Гомилање вишегодишњих дугова може бити повод да ЈП Електропривреда Србије, под изговором неефикасности буде приватизовано и продано странцима, што никако није у интересу Републике Србије и њених грађана.

Са изнетих разлога неопходно је да анкетни одбор утврди све горенаведене чињенице, како би се предузеле мере у циљу спречавања даљег пропадања овог стратешки важног јавног предузећа.

III Објашњење основних правних института и појединачних решења

Анкетни одбор се образује из реда народних посланика, представника посланичких група у Народној скупштини. Посланичке група, у складу са предложеном одлуком, треба да одреди представника за члана Анкетног одбора, у року од седам дана од дана конституисања Анкетног одбора. Анкетни одбор се сматра конституисаним када више од половине од укупног броја посланичких група одреди своје представнике за чланове Анкетног одбора.

Задатак Анкетног одбора је наведен у разлозима за доношење ове одлуке.

Анкетни одбор треба да изврши задатак у року који је предвиђен овом одлуком. У истом року Анкетни одбор је дужан да поднесе извештај Народној скупштини са предлогом мера.

Анкетни одбор престаје са радом даном одлучивања о његовом извештају на седници Народне скупштине.

IV Процена финансијских средстава потребних за спровођење ове одлуке

За спровођење ове одлуке није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.